

efter Justitsministerens nuværende Mening — at det kun var en Skingrund, og at den virkelige Grund var en anden. I Motiverne til det Lovforslag, som Justitsministeren forelagde i Forfjor Efteraar, hedder det ogsaa, hvad der for Resten ogsaa delvis er gentaget i Dag, at den egentlige Grund til, at Retsreformen strandede i Aarene 1901—06, var en anden. Det hedder i Motiverne, at der var en Understrøm af Betænkelighed ved Retsreformen i den daværende Skikkelse, særlig ved de store Udgifter, som den vilde paalægge Statskassen, og den megen Ulejlighed, den vilde forvolde Befolkningen. Jeg vil nu spørge, hvorfra har den højtærede Justitsminister sit Kendskab til denne Understrøm? Jeg kender ikke noget til den. Vi kendte ikke noget til den i Folketingsudvalget fra 1901—03. Den gav sig overhovedet ikke til Kende, skønt der sad Repræsentanter fra samtlige Partier. Der kom ingen Understrøm frem af den Art. Tværtimod vare vi alle enige om, at vi først og fremmest skulde have en god Retsreform, saa maatte den koste, hvad den maatte koste. Det var Princippet, og det vare vi enige om alle sammen. Under Forhandlingerne i Folketinget have vi heller ikke set noget til en saadan Understrøm og Betænkelighed særlig ved den økonomiske Side. I vort Parti kende vi ikke noget dertil. Da Justitsministeren ogsaa har Kendskab til en saadan Understrøm, der skal have bragt Retsreformen til at strande, medens den officielt strandede paa Nævningerne, saa maa jeg slutte, at Justitsministeren kender denne Understrøm fra sit eget Parti. Og saa er det en interessant Afsløring, en meget interessant Afsløring af, at der har været andre Grunde end de officielle til en saadan Stranding i Justitsministerens eget Parti, ja, maaske inde i hans eget inderste Indre. Men saa maa jeg rigtignok spørge, hvad var da Meningen med vore Vedtagelser og Afstemninger her Aar efter Aar? Var det kun Skin, Skrømt og Humbug? Vedtog da dette Tings Flertal den daværende Retsreform i Tillid til, at den dog ikke vilde blive gennemført i det andet Ting? Det er et Spørgsmaal, som rejser sig ud fra denne mærkelige Udtalelse af den højtærede Justitsminister om Understrømmen.

Men jeg hævder, at Folketinget ærligt og alvorligt mente, hvad det stemte for, ærligt og alvorligt krævede den daværende Retsreform gennemført, fordi det var en god Retsreform; saa maatte de Penge anvendes, som den vilde koste. For øvrigt

var dette ikke saa overordentligt. Man har nævnt en Sum paa omkring 2 Millioner Kroner, men ogsaa det Retsreformforslag, her foreligger, koster Penge, og det koster mange Penge. Ærede Medlemmer kunne maaske af Justitsministerens Udtalelser faa det Indtryk, at dette Forslag var en saa billig Reform, at det næsten ingen ting koster. Men det er en Misforstaaelse. Vel er den billigere og daarligere end den, Folketinget har vedtaget Gang efter Gang, men den er ingenlunde saa helt billig. Der foreligger ingen Opgørelse af, hvad den vilde koste, men jeg tror ikke, jeg tager fejl, naar jeg siger, at den ikke vil koste under 800,000 Kr., altsaa en Bekostning, der vil nærme sig op mod 1 Million, altsaa ogsaa en Halvering. Man halverer Retsreformens Grundlag, Paragraffer og Udgifter, men man faar ingenlunde dette gratis. For saa vidt er dette Forslag et Udslag af den almindelige Regeringspolitik i de senere Aar, og af den Tendens, som jeg synes efterhaanden kommer stærkere og stærkere frem fra Flertallets Side her, at det gælder om ikke at faa de bedst mulige Reform, dem, man har kæmpet for i en Menneskealder, men at slippe fra de Reformkrav, man i en Menneskealder har rejst, til billigst muligt Køb. Det er netop Sagen. Saaledes var det, da de Herrer forleden Dag søgte at slippe fra deres eget Krav om lige og almindelig Valgret for billigst muligt Køb, saaledes, at der ikke blev helt almindelig Valgret, men at Gaardmændene dog bevarede, deres Indflydelse. Som de der søgte at slippe med en Godtkøbs-Valgretsreform til billigst muligt Køb, saaledes søger man det ogsaa her. Og det er vel dermed Justitsministeren vil vinde dette Tings Flertal for en Gennemførelse af Retsreformforliget. Man søger her at bane Vejen for en Godtkøbs-Retsreform og slippe fra sit eget gamle Krav, som man levede saa højt paa i Agitationen, og for hvilket man havde skabt en saadan offentlig Mening, at det betød meget ved det afgørende Valg i 1901, ogsaa for at de Herrer kom til at indtage den Regeringsstilling, som de nu indtage.

Nu var der ganske vist i Justitsministerens Tale i Dag Toner, der just ikke tydede paa særlig stor Udsigt til Forlig, særlig ikke paa Grundlag af det Forligsforslag, der her er stillet af den højtærede Justitsminister. Der var Toner, der syntes at tyde paa, at der trods disse vældige Indrømmelser, skønt han er saa stærkt inde paa Skraaplanet, alligevel ikke vilde komme noget Resultat ud af Forhandlin-